

Motion till riksdagen 2022/23:478

av **Gunilla Svantorp och Tomas Kronståhl (båda S)**

Infrastruktur för lärcentrum för att minska utbildningsklyftorna

---

Förslag till riksdagsbeslut

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att involvera lärosäten och lärcentrum i de regionala kompetensförsörjningsplattformarna och tillkännager detta för regeringen.

Motivering

Högutbildad kompetens behövs i hela landet, och många kommuner och regioner står inför omfattande utmaningar när det gäller den långsiktiga kompetensförsörjningen. Trots satsningarna på nya högskolor och universitet så ökar skillnaderna mellan kommunerna i Sverige när det handlar om tillgång till högre utbildning och andel invånare med en utbildningsnivå över genomsnittet.

Av den forskningsstudie som genomförts inom projektet ”Nya vägar” framgår att individer med högre utbildning är starkt geografiskt koncentrerade i vårt land. Koncentrationen ser heller inte ut att minska över tid, snarare tvärtom. Bland Sveriges samtliga kommuner hade 251 av 290 år 2018 en lägre andel högutbildade än genomsnittet för landet. Så det är uppenbart att tillgången till högre utbildning är svag eller obefintlig för många individer, grupper och platser och att utbildningsklyftorna trots många satsningar faktiskt ökar i landet.

Fackförbundet TCO visade i en kartläggning 2018 att effekten av ett lärosätes etablering påverkar utbildningsnivån och tillgången till högre utbildning inom en ganska snäv geografisk radie. De vita fläckarna – alltså bristen på tillgång till högre utbildning – är många.

Det är uppenbart att en starkare styrning behövs om hela Sverige verkligen ska kunna leva och utvecklas. Lika tydligt är det att samarbetet mellan lärcentrum och lärosäten kan vara en viktig nyckel till att ge fler människor tillgång till högre utbildning utan att behöva flytta. Detta kan också bidra starkt till att nya svenskers och

inföddas utbildningsresor går snabbare. Därför behöver långsiktigt hållbara samverkansstrukturer tas fram.

För att lösa dessa utmaningar bör en struktur för kvalitativ samverkan kring decentraliserad högre utbildning mellan kommuner/lärcentrum och universitet/högskolor premieras och möjliggöras. Detta kan ske genom att lärosäten begär ett antal platser för decentraliserad utbildning i budgetdiskussionen och att man då får detta som ett uppdrag i regleringsbrevet. Till dessa platser förmedlas även t.ex. en summa om 10 000:-/plats till mottagande kommun/lärcentrum.

En förebildlig samverkansstruktur har utvecklats i norra Skottland med University of the Highlands and Islands som nav för 13 lokala college med 70 därtill knutna lärcentrum. Strukturen är komplex men sammanhållen och täcker in hela norra Skottland med dess stora avstånd och infrastrukturutmaningar.

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att på riktigt utveckla användningen och den långsiktiga finansieringen av lärcentrum i vårt land genom att ge uppdrag till något eller ett par lärosäten att organisera strukturerade partnerskap för ökad tillgång till högre utbildning i första hand i de områden med vita fläckar där utbildningsmöjligheter saknas.

Gunilla Svantorp (S)

Tomas Kronståhl (S)